

Силабус
навчальної дисципліни
“Професійна діяльність у сфері фізичного виховання”

2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: «Фізична культура»

Спеціальність: А 4.11 Середня освіта (Фізична культура)

Галузь знань: А Освіта

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Наталя САМСУТІНА, доцент кафедри фізичної культури, спорту та методики викладання
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org
Корпоративна освітня платформа ЗВО	офіційний сайт БДПУ (http://bdpu.org/). Вкладка: «Студент» – електронна навчальна підтримка Moodle

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
денна	4/120	20	20	80	екзамен
заочна	4/120	8	6	106	екзамен

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: фізична культура, фізичне виховання, професійні функції учителя фізичної культури.

Мета та предмет курсу:

Мета – розкриття соціальної значущості професійної діяльності у сфері фізичного виховання, вказуючи місце та функції фізичної культури та спорту у суспільстві; визначення програмно-нормативних засад розвитку галузі фізичної культури; з'ясування основних характеристик системи вищої освіти та кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту; знайомство з особливостями професійної діяльності учителя фізичної культури.

Предмет вивчення навчальної дисципліни – професійна діяльність у сфері фізичного виховання.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння філософії, історії та

закономірностей розвитку предметної області; планувати, організовувати та реалізовувати на практиці дії зі зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального й духовного), в тому числі й учнів з особливими освітніми потребами.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології .

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами (усно та письмово) і виявляти повагу, цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ФК 6. Здатність здійснювати інтегроване навчання, застосовувати міждисциплінарні зв'язки і розв'язувати широке коло професійних задач і проблем.

Результати навчання:

ПРН 1. Знати базові філософсько-етичні, історико-культурологічні, психологопедагогічні основи професійної діяльності. Знати здоров'язбережувальні технології, засоби здорового способу життя, популяризувати національні та регіональні культурні цінності.

ПРН 3. Знати цифрові середовища, професійні он-лайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку.

ПРН 4. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією (педагогічною, гімнастичною та специфічною) та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

ПРН 11. Вміти організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил, нести відповідальність за життя та здоров'я людини.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Галузева термінологія.

Тема №1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності.

Тема №2. Галузева термінологія.

Змістовий модуль 2. Законодавчо-правові та програмно-нормативні засади функціонування галузі фізичного виховання та спорту.

Тема №1. Законодавчо-правові та програмно-нормативні засади функціонування галузі фізичного виховання та спорту.

Тема №2. Суб'єкти сфери фізичної культури і спорту.

Змістовий модуль 3. Особистість учителя фізичної культури.

Тема № 1. Професійні здібності учителя фізичної культури.

Тема №2. Професійні якості учителя фізичної культури.

Змістовий модуль 4. Навчальна та виховна функції учителя фізичної культури.

Тема №1. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання навчальної функції.

Тема №2. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання виховної функції.

Змістовий модуль 5. Розвивальна та організаційна функції учителя фізичної культури.

Тема № 1. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання розвивальної функції.

Тема № 2. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання організаційної функції.

Змістовий модуль 6. Комуникативна та планувальна функції учителя фізичної культури.

Тема №1. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання комуникативної функції.

Тема №2. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання планувальної функції.

Змістовий модуль 7. Контрольна та дослідницька функції учителя фізичної культури.

Тема №1. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання контрольної функції.

Тема № 2. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання дослідницької функції.

Змістовий модуль 8. Специфічні функції учителя фізичної культури.

Тема №1. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання профілактичної та здоров'язбережувальної функцій.

Тема №2. Зміст умінь та навичок учителя фізичної культури для виконання суддівської функції та функції допомоги та страхівки.

Методи навчання:

1) За джерелами передачі й характером сприйняття інформації : словесні, наочні, практичні.

1.1. Словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда (вступна, бесіда-повідомлення, бесіда-повторення, репродуктивна).

1.2. Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

1.3. Практичні: вправи, практичні роботи.

2) За основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання: методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок.

3) За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові.

4) Методи стимулювання навчальної діяльності:

- 4.1. метод навчальної дискусії – суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу;
- 4.2. метод створення ситуації новизни навчального матеріалу;
- 4.3. метод опори на життєвий досвід здобувачів.

5) Методи контролю і самоконтролю у навчанні:

- 5.1. метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване;
- 5.2. метод письмового контролю;
- 5.3. метод тестового контролю;

6) Сторітеллінг.

7) Скрайбінг.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. Відвідування занять є обов'язковим. Спілкування між викладачем і здобувачами вищої освіти відбувається в ZOOM, а також у системі електронного забезпечення навчання MOODLE та в рамках контролю самостійної роботи.

Здобувачі вищої освіти можуть використовувати ШІ відповідально для підтримки навчального процесу. При цьому здобувачі вищої освіти: критично перевіряють отримані від ШІ результати; розкривають внесок ШІ у роботах відповідно до таксономії GAIDeT (GAIDeT - таксономія, яка дозволяє студенту вказати, що саме у роботі було створено або оброблено за допомогою ШІ, забезпечуючи прозорість і чесність оцінювання); дотримуються правил оцінювання та вимог конфіденційності; уникають повної заміни власної роботи ШІ та дотримуються обмежень завдань.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

Система електронного забезпечення навчання – MOODLE, в якій розміщуються навчальні матеріали дисципліни.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне тестування та самостійна робота									
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3		Змістовий модуль № 4		Змістовий модуль № 5	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Змістовий модуль № 6		Змістовий модуль № 7		Змістовий модуль № 8					
T11	T12	T13	T14	T15	T16	Підсумковий тест (екзамен)		100	
3	3	3	3	4	4	50			

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала та критерії оцінювання:

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Критерії оцінювання:

«А», 90 - 100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили;

«В», 78 - 89 балів - здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

«С», 65 - 77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

«D», 58 - 64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих; -

«Е», 50 - 57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);

«FX», 35 - 49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);

«F», 1 - 34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів і потребує повторного вивчення курсу навчальної дисципліни.

Список рекомендованих джерел

Основні:

1. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт» : навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.
2. Дикий Б.В. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / Б.В. Дикий – Львів, Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. – 160 с.
3. Закон України "Про фізичну культуру і спорт". - К., 1994. - 22 с.
4. Мосейчук Ю.Ю. «Середня освіта. Фізична культура.» Вступ до спеціальності : навч. посібник / уклад. : Мосейчук Ю.Ю., Байдюк М.Ю. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. – 130 с.
5. Оніщук Л.М., Остапов А.В. Вступ до спеціальності. Фізична культура і спорт: конспект лекцій для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітнього рівня бакалавр. – Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. – 146 с.
6. Смолякова І.Д. Вступ до спеціальності (Середня освіта. Фізична культура) : конспект лекцій. – Одеса, 2024. – 81 с.

Допоміжні:

1. Особливості та перспективи розвитку сфери фізичного виховання : навчально - методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / П.Ф. Рибалко, С.В. Хоменко, О.С. Хоменко – Суми, 2018. – 146 с.
2. Теорія і методика фізичного виховання: [підруч. для студентів ВНЗ фіз. виховання і спорту] : у 2 т. / [Т. Ю. Круцевич та ін.] ; за ред. Т. Ю. Круцевич. - Київ : Олімпійська література, 2017 . Т. 1 : Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. - Вид 2-ге, перероб. та допов. - 2017. - 382, [1] с.
3. Фролова Л. С. Вступ до спеціальності "Фізичне виховання" : [навчально-методичний посібник] / Л. С. Фролова. – Черкаси, 2014. – 282 с.

Интернет-ресурси:

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. <https://mon.gov.ua>
5. <https://edu.bdpu.org>